

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	160 L.
Fél évre	-----	90 L.
Egyes szám ára	-----	4 L.
Bármilyen külföldre az évi előfizetés		250 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaptárunkat is.

Gondolatok „Ferencz testvér” halálának 700 éves évfordulója alkalmával.

Hétszáz év még a nemzetek történelmében is nagy idő. Azt szokták mondani, hogy az idő a kimagasló történelmi alakokat rendesen megszépíti, nagyobbá, ragyogóbbá teszi. Lehetséges — de a jelen esetben nem igaz.

korának szülötte, de messze egyszerű szerzetesnek, aki azonban magasra kінött a 13. sz. talajában világokat tudott megváltoztatni. Ünnepeztünk szentelünk pártoskodó, fénylő, „Ferencz testvérnek”, aki megelpuhult kortársaira, amilyent vetette a rangot, a gazdagságot, senki sem tud felmutatni. Pedig a dicsőséget, az erőt és a hatalmat; szívből undorodott min-

Szent Ferencz halála.

Az utókor elismeri, meghódol „Ferencz testvér” egyéniségé előtt, mely ma is eredeti szépségében ragyog előttünk. — Olyannak ismerjük, mint amilyen ő akart lenni: egyszerű, szelid, alázatos, Istent tüzes lélekkel szerető, szenvedésekben, önmegtágadásban, megáztatásokban is mindig vidám — mindenekfölött szegény és a nép barátja. Ember volt ő is,

hadsereg, sem gazdagság, sem királyi korona, sem bámulatba ejtő lángész, csupán csak a szegénység rajongó szeretete és Istennek való teljes önátadása. Ez a nagy történelmi távolságban ünnepezt jubileum tehát annál nagyobb jelentőségű, minél világosabban elgondoljuk, hogy egy „semmit mondó, hitvány kicsi emberkének” (saját szavai) szól, egy

dentől, amit hirnévnek nevez a világ; mindattól, ami a siron túl is fönn tartja az ember emléket itt a földön; ami szájról-szájra adja történetét, századokon túl járó nevezetességét.*)

Alig található még egy a kath. Egyház szentjei sorában, aki oly általános tiszteletnek örvendene, mint „Ferencz testvér.” Az

*) Jörgensen—dr. Hirschler: Assisi sz. Ferenc. X.

egész keresztény világ hódolattal áll meg az ő csodálatos egyénisége előtt. Sőt valamikor

békét nem élvezők, boldogtalanok; ezzel szemben assisi sz. Ferencz önként választott

véli elérni. „Ferencz testvér“ ezzel szemben a boldogságát, vidámságát, lelki békéjét ott találta meg, ahol egyedül található: Istennél, minden boldogság ősforrásánál. Erre tanította meg kortársait és ebben van az ő egyik nagy jelentősége. Mélyítette, fölébresztette, az emberek szívéhez közelebb hozta, népszerűsítette a hitet; és mélyítette, népszerűsítette, amennyiben ő oldotta meg a szellemet és szeretetet lehelő, a nép szívéhez férkőző szónoklat nyelvét; ő keltette életre a vallásos olasz népköltészetet.*) Szent Ferencz előszóval, de mindegyikfélt él példájával tanította meg a népet arra, hogy hogyan kell követni az Üdvözítőt és hogyan kell hordozni az ő keresztjét szegénységben, alázatban és szeretetben.

Szent Ferencz prédikál a madaraknak.

a szabad gondolkozók és forradalmárok is ő reá tekintettek és az ő szellemétől vártak segítséget elveik megvalósításához. Ma az olasz kormány nemzeti ünnepnek deklarálta 1926. okt. 4. ét.

Miért, honnan ez az általános hódolat? — kerdezzük ma, 700 év távolában. Mi által tudott korára oly nagy hatást gyakorolni? Honnan van, hogy az ő ideái még a mai anyagi világban is hatnak? Ezen kérdésekre nyugtalan századunk nagy lélek insége, folytonos elégedetlensége adja meg a választ. A jelenkor emberei — gazdagok, vagy szegények — különbség nélkül meg nem elégedettek,

szegénységében is oly hasonlíthatatlanul megelégedett, oly elronthatatlan vidámságot, oly lelki békét és boldogságot mutat, amely után annyira vágyakozik a ma embere — hiába. Nyugtalan, ideges századunk a maga nagy betegségére gyógyírt csak akkor talál, ha „Ferencz testvér“ iskolájában kezdi tanulni a lelki örömök abc-jét.

A legelső amire 700 év távolából megtanít a nagy szent, az, hogy azon ajtók, melyeken át a boldogság hozzánk jön, a mi bensőnkben nyílnak. A legtöbb ember végzetes-nagy tévedése épen abban áll, hogy boldogságát külső viszonylatának folytonos feljavítása által

Továbbá „Ferencz testvér“ tanítómesterünk szociális téren is, mert kezünkbe adja minden szociális kérdés megoldásának a kulcsát: amiként ő Isten gyermekének érezte magát, úgy tekintette minden embertársát is Isten gyermekének, tehát testvérének, nővérének. Az egyetemes testvéri szeretetnek kell minden embert a társadalmi együttműködésre összekapcsolnia — ezt hirdeti az ő szelme! Egyenesen világtörténelmi jelentősége „Ferenc testvérnek“, hogy bevezeti a rajongásig szeretett szegénységet a világba és ezáltal egyenlítő a társadalmi ellentéteket és állítja helyre a társadalmi egyensúlyt. A szegénységet a gazdagság fölé helyezi, és úgy állítja a kortársai elé, mint amit nemcsak el-
tűn, hanem szeretni, sőt keresni is lehet. Szociális jelentősége abban áll legfőképpen, hogy nem megszüntetni akarja a szegénységet — ami lehetetlen is — hanem kiűzni a világból az elégedetlenséget és zugolódás szel-

*) Jørgensen — dr. Hirschlcr: Assisi st. Ferenc. XI.

lemét és kijózanítani a világot. Még csak egyet említek: 1210-ben ő változtatta meg Assisi város szociális képét az által, hogy kibékítette a város alsó és felső néprétegét és ezáltal fellendítette a város társadalmi életét. Hasonlóképp teremtett békét Arezza, Perugia, Siena városokban, ahol polgárháborúkban marcangolták egymást az emberek. De nem folytatom.

Ha ma — 700 év múlva — élénk állana „Ferencz testvér“, ma is azt kiáltaná oda a világnak: szünjön meg már közöttek az osztály- és a fajgyűlölet és egyesüljön végre az emberiség Isten szeretetében és békében.

CSERGŐ BENEDEK
marlanumi hittanár.

Gyermekeink lelkéért!

Az iskola az ember szellemi és lelki képzésének egyik legfontosabb műhelye, a tudásnak és az erénynek veteményes kertje. Fontosságra nézve mindjárt a családi otthon után következik. Azt az oktatást és nevelést, melyet a gyermek a családban kapott, az iskola folytatja, fejleszti és befejezi. *Azért a szülőkre nézve nem lehet közömbös, hogy minő iskolába járnak gyermekeik.* Keresztény szülők gyermekeiket saját felekezeti iskolába járassák, hogy az iskola abban a szellemben oktassa jámborságra és isenfélelemre gyermekeiket, amint ők megkezdtek.

A gyermek a szülők legdrágább kincse, mindene, akiért a szülő a vagyonát, az életét is kész odaadni és így nem lehet közömbös a szülőre nézve, hogy mily iskolába járnak a gyermekeik.

Hiába hirdetik azt sokan, hogy az oktatás és nevelés az állam joga és kötelessége és a szülők tartoznak megelégedni azzal az oktatással és neveléssel, melyet gyermekeinknek az állam ad az ő iskoláiban. Minden bizarronnyal az államnak is jogában és kötelességében áll gondoskodni arról, hogy *alattvalóinak gyermekei oktatást kapjanak* és senkise nőjön föl tudatlanul, durván és csi-szolatlanul, de az iskoláztatás első-sorban mégis a szülők joga és kötelessége, mert mindenekelőtt ők tartoznak felelősséggel gyermekeikért Isten és az emberek előtt.

A szülőitől a gyermeket senki el nem veheti, tehát a gyermek lelkét sem veheti el senki a szülőitől.

Az állam nem kényszeríthet a gyermekekre olyan nevelést és oktatást, mely a szülőitől elveszi a gyermek lelkét, mely ellenkezik a szülők hitével és vallásos meggyőződésével. Fontos a szülőre nézve, hogy az

iskola a gyermek lelkében a nemze téhez ragaszkodást ápolja és növelje.

Magyar szülő magyar iskolához ragaszkodik.

A mai nagy árvaságunkban már csak három olyan szentélyünk van, ahol fájó sebeinkre vigaszt és halzsamat találhatunk. Ezek a *család, a templom és az iskola.*

A *családban* meghuzódunk a szenvedések idején és erőt gyűjtünk a bal-ors csapásainak elviselésére. A *templomban* felelevenítjük hitünket, megújítjuk Istenben való bizalmunkat, megerősítjük szívünket béke-tűrésre, mely nagyon szükséges a megpróbáltatások napjaiban. — Az *iskolában* lezűrjük a fájdalmas jelen tanulságait és építgetjük a jövő reménységét, hogy végleg el ne csüggedjünk keresztünk sulya alatt.

A magyar iskola állandó tüzhely legyen nemzeti érzéseinknek. Itt tanulják meg gyermekeink megismerni és megbecsülni fajunkat, mely fényes tettekkel írta be nevét a világtörténelemben. A magyar iskola sohasem eshetik a nemzetgyalázás utálatos bűnébe. A magyar iskola, midőn szeretetet csepegtet a gyermekek szívébe saját faja iránt, ugyanakkor más nemzetek iránti megbecsülésre tanítja őket, mert ez már régi szokása a magyar becsületességnek.

Dr. Franciscy Lajos.

KÜLFÖLD

Az olaszok és franciák viszálya. Az olasz diktátor ellen újra merényletet követtek el. Egy Franciaországból Rómába ment olasz forradalmár bombát dobott a „herceg“ automobiljába és ha a bomba eldobás után nem ürdök bele a merénylő buvóhelyének ablakjába, bizonyos halálát okozta volna Mussolinin k. Olaszország megint lelkesen tüntetett kedvence mellett, de egyúttal eles támadásokat intézett Franciaország ellen, amelynek vigyázatlanága módot adott a merénylőnek az olasz határ állépésére. Egyes olasz újságok addig mennek ezekben a támadásokban, hogy meggyanúsították Franciaországot a merényleteiben való részességgel. Természetesen a francia újságok sem maradtak adósok és ez még inkább növelte az olaszok izgalmat, a i zajos utcai tüntetésekre adott okot, különösen azért, mert Franciaország megtagadta a francia területre menekült antifascisták kiadását. A tüntetések rendjen Livornóban revolverekből sortűzet adtak a francia konzulátusra. A hangulat annyira izzó, hogy a francia kormány hatalmas csapatteket vont össze az olasz határon. Haboru azért bizonyára nem lesz a két ország között, de már is meg van a nyilvános bizonyosság a nagy antant belső egyégre.

Baj van Csehországban. A napokban Párizsban forradalmi hírek mentek világgá. Ezek ugyan lefokozódiak zajos tüntetések hírére, okuk azonban nagyon komoly és nem vet jó fényt az ország belső helyzetére. A tüntetésekre egy megdöbentő felledezés adott okot. Az, hogy a hiteles okiratok, bizonyítványok szerint a cseh vezérkar volt főnöke, az elmozdított Gajda tábornok az oroszok fizetett kémje volt Csehország legnagyobb jótevője: Franciaország ellen. A hivatalos pártok, főként a szocialisták nagyon kitértek Gajda ellen, míg a fascisták mellette tüntettek. Összetűközésből keletkezett a forradalom híre. Az ok maga tehát alkalmas forradalom gerjesztésére.

Közeledés Magyarország és Jugoszlávia közt. Nincsic szerb külügyminiszter Gentlen hosszabb megbeszélést folytatott Walkó magyar külügyminiszterrel a magyar-szerb jóviszony megteremtéséről. Hír szerint a megbeszélésnek a kö-

zeljövőben megállapodás lesz az eredménye. Radics, a horvát népvészér kifejezte a horvát nép örömet a dolgok ilyen alakulásán.

Olasz—román barátsági szerződés. Rómában megőrtént a barátsági szerződés aláírása. Ez a szerződés most sem felel meg teljesen a román kívánságoknak, mert nem ismeri el határozottan Besszarábia megszerzését, csupán annyit mond, hogy mindkét szerződő állam elismeri az összes békeszerződések. Ebben pedig Besszarábiának csatlakozása is bennfoglaltatik. Állítólag kormányunk Oroszországgal is megegyezett a következő feltételekkel: 1. Románia elismeri Oroszországot; 2. Oroszország tíz év alatt visszafizeti a háboru alatt odaszállított román kincsek egész értékét; 3. a Besszarábiai kérdés végleges rendezésének ügye 10 évi halasztást nyer.

Besszarábiában az olasz—román szerződés aláírásának alkalmából felkelési terveket, de szerencsére a tervet felfedezték s a felkelést csirájában elfojtották.

Németország felvétele után. A Népszövetség ünnepi hangulatu ülése után a Németországot nemzetközi viszonylatban legégetőbbben érintő kérdések kerültek megbeszélés alá. Elsősorban a még megszállott Rajna-melléki területek megszállásának enyhítése. Ebben a tekintetben eddig Franciaország ellenállása volt a legnagyobb akadály, mert nem akadt francia kormány, amely ezért a felelősséget vállalja volna. Most azonban ebben a tekintetben is kedvező változás történt. A megbeszélések során egy megállapodás jött létre, hogy ha nem is szüntetik meg teljesen a megszállást, mégis lényegesen csökkenteni fogják a megszálló csapatok létszámát. Az angol csapatokat, mint ismeretes, még a nyár elején kivonták a területeiről. Most már a még bentmaradt francia és belga csapatok létszámának leszállítása fog következni, egyelőre 15 000 főnyi katonaság kivonásával. Ez, azonkívül, hogy lényegesen csökkenteni Németország terheit, biztos jele volna annak a hangulátváltozásnak, mely Németország javára a volt ellenséges államok közvéleményében bekövetkezett s amelynek a népszövetségi ülés lefolyása is bizonyára volt.

A másik kérdés, amely Németországot illetően tárgyalás alá került, a volt német gyarmatok kezelésének kérdése. Tudvalevő, hogy a

versaillesi béke a Németország által felvirágoztatott német gyarmatokat mind elvonta Németországtól, bár senkinek nem adta tulajdonul, hanem főként Anglia, Franciaország és Japán kezelésére bízta. Már a nyár folyamán kifejezte a német kormány azt az igényét, hogy a volt német gyarmatok közül valamit ő is kapjon kezelésbe. Ez a bejelentés Angliában történt és rögtön követte az angol kormány nyilatkozata, hogy ennek a békeszerződésben nincs akadálya. Ebből arra

következtettek, hogy maga a kijelentés is angol sugalmazásra történt. A népszövetségi ülés után újra szóba került és megint Angliában, ahol Siresemann német külügyminiszter a nyári igénybejelentést megismételte. Ezúttal már a francia körök is megnyilatkoztak, még pedig kedvezően. Szerintük Németországnak ez az igénye olyan, amely „meleg méltánylást” érdemel. Így rövidesen bekövetkezik, hogy Németország maga fogja élvezni évtizedes gyarmati munkája eredményeit.

Református nagyhét Nagyenyeden.

Sok nehézségünk és megpróbáltatásunk között, amiket háboru, gyűlölet, szeretetlenség és emberi önzés zuditottak reánk, vigasztaló jelenség az, hogy itt is, ott is és mindig növekedő arányban látunk olyan megnyilatkozásokat, melyek azt bizonyítják, hogy immár kezdjük felismerni azt az egyetlen utat és módot, amely problémáink megoldására elvezet. Akármilyen tele is van a világ hangzatos és kongó jelszavakkal, teljesen bizonyosak lehetünk arról, hogy semmi más program, újítás, tervezet, mint a Krisztus evangéliuma (amely minden gyarló emberi tapogatózást megszégyenít) meg nem válthat, fel nem szabadíthat. Hogy azonban megváltó hatalma és ereje kibontakozhassék, vége kell hogy legyen annak a felfogásnak, amely a keresztyénségben csak nevet látott és rá kell eszmélnünk arra, hogy a keresztyénség állandó és örök értékenyező, melynek át kell hatnia, életőlkötetessel újjá kell formálnia és kifelé irányulóan is nemesen tevékenyvé kell tennie minden egyes emberi életet.

A nagyenyedi református nagyhét is egy ilyen megnyilatkozás volt. Az erdélyi kálvinista anyaszentegyház fel akarja ébreszteni hűvei lelkében a szunnyadó szent tüzet. A csak megszokásból „vallásos” és

divatból „hitbuzgó” egyháztagok táborát az egész vonalon az öntudatos, hitvalló lelkek hatalmas seregének kell felváltania. Ezzel a céllal jött össze szept. 7—12 napjain Nagyenyeden az erdélyi egyházkerület két és félszáz lelkeszi és világi vezetője: részint azért, hogy tudományos előadások tartása és hallgatása útján az ismeretekben öregbedjék és vegyen részt a haladó korszellem előnyomulásából, másrészt azért, hogy a legfontosabb kérdések és tennivalók közös megbeszéléséből utmutatásokat és indításokat vegyen arra nézve, hogyan kell megküzdnie a nehézségekkel és megállania a küzdelmek közt?

Bibliaórákat és tudományos előadásokat Makkai Sándor dr. püspök (aki különben az egész nagyhét mozgató és irányító lelke volt), Vásárhelyi János püspökhelyettes, dr. Tavasz Sándor, dr. Imre Lajos, dr. Gönczy Lajos, Nagy Géza, Maksay Albert theologiai professzorok, Juhász Albert enyedi vallásnár, Jancsó Sándor igazgatótanácsos tartottak; a gyakorlati kérdések megoldási lehetőségeire az előbb említettek néhányán kívül Kádár Géza zilahi esperes, dr. Bene Ferenc és dr. Kovács András ügyvédek, Végh Árpád és Hegyi András lelkészek, Pilder Márk missziói titkár és Chisholm

H I R E K

Munkatársaink.

Dedk Miklós székelyszentmihályi unitárius lelkész lapunknak egyik legrégebb barátja és munkatársa volt.

Közelebről történt halála kiváló erényeire vonja emlékeztűnket. A népeletet nagy szeretettel rajzolta írásában, sok érzelmes és mély erkölcsi tanulságokat tartalmazó elbeszélést írt a humor iránt is kiváló érzéke volt. Mint papnak szintén nagy híre volt, gyönyörű költői imákai mondtak és beszédei a néplelek mély ismeretén épültek föl. Elköltözését őszintén fájlatjuk.

A nagy gyűlés előtt. A Magyar Párt nagy gyűlését október 10-ikére tűzték ki. A Magyar Párt kolozsvári központi irodájában folynak az előkészületek a gyergyószentmiklósi nagygyűlésre. A hivatalos statisztikai kimutatások alapján és a Magyar Párt szervezeti szabályainak megfelelően megállapították, ahogy az egyes kerületek hány delegátus kiküldésére jogosultak. Tudvalevőleg minden ötezer lélekre egy kiküldött esik. Eszerint van olyan kerület, amely csak egy delegátus kiküldésére jogosult, a legtöbb magyar lelket számláló kerület pedig harminc kiküldöttel fog szerepelni a nagygyűlésen, ahol összesen mintegy 250 kiküldött fog összegyűlni. Nagyon tartalmasnak ígérkezik a párt közigazgatási bizottságának tárgyalása. A programban sok olyan

kérdés szerepel, ami a kisgazdákat és iparosokat is nagyon érdekli.

Nem jó késlekedni! A pénztigyminisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében az egyenesadókról szóló törvény 116-ik szakaszának megfelelően, október elsejétől kezdve az 1926. évre esedékes adóösszegek után 9 százalékos késedelmi kamatot fizetendő. A késedelmi kamatot azonban csak az után az adóhátralékok után számítják fel, amelyeket az esedékesség napjáig nem fizettek ki és amelyek végrehajthatók. A folyó évi október hó elsejével kezdődő évnegyedben esedékes adóösszegek után a késedelmi kamatot csak a jövő év január hó elsejétől kezdve igényelheti az államkincstár.

Fölvívás! A magyarpárt Kolozsvár Monostori út 28 sz. főlkéri az összes bizottsági magyar felekezetek lelkészeit és tanítóit, hogy a községekben élő siketnémák, vakok, gyöngelműek adatait, amennyiben azt már az első fölvívásra benem küldötték volna, — legkésőbb 1926. okt. 1-ig. juttassák el hozzája.

Aranykönyvünk tanulságai. Azt hisszük, mindenki meghatódti, mikor lapunk múlt számában az árviz- és tűzkárosultak javára befolyt adományok kimutatását olvasta. 66 ezer 519 lejről számolhattunk be, ami bizony nagyon szép összeg a mai nehéz gazdasági viszonyok közt. Ime, milyen szép eredmény mutatkozik mindjárt, amint egyesült erővel, közös jóakarattal fogunk hozzá valamihhez. A sűrű krajcárok forintokká dagadnak, a tízekekből százak, ezek és tizezrek lesznek. Nagy tanulság ez számunkra, akik arra vagyunk utalva, hogy magunk segítsünk magunk bajain. S hátha még szélesebb körökben ébredt volna föl a segítség keresztyéni szelleme. Az a névsor, amelyet az adakozókról közöltünk, nevezetes tanulságot szolgáltat a gondolkozó számára. Megállapíthatni belőle, hogy azok a magyarok adakoznak leghamarább, akik a magyarság tömegétől elszakadva, szorongatott állapotban élnek. Azok, akik sokan élnek egy tömegben úgy látszik, nem érzik olyan elevenen az összetartás az egymásért való áldozatok szükségét. Ez pedig visszas és elszomorító dolog. Kedves székely véreim. A magyar közügyek onnan várnak legerősebb támogatást, ahol számban is legerősebb a magyarság. Egyébiránt aranykönyvünk sohasem zárul le. A gazdálkodás gondjainak apadtával, bizonyára sokan fognak még jelenkezni, hogy aranykönyvünket nevükkel ékesítsék!

Dr. M. A.

Hivatlan vendég. Ugy látszik, az embervásár jobb üzlet, semhogy a kufárok egykönnyen lemondanának róla. A brazíliai ügynökök újra jelentkeznek Erdély mostoha viszonyok közt élő falvaiban. Amint értesültünk legujabban egy Gold Enrico Harry nevű ügynök, a saopaulói román konzulátus volt titkára a hajóstársaságok költségén Romániába utazott, hogy kivándorlókat csalárd igérettel Brazíliába szállítson. Ismerjük már ezeknek a hiénáknak útját és rendszerét, bizonyosra vesszük, hogy Gold ur is elsősorban magyar-lakta területeken kezd meg lelketlen munkáját. A hivatlan vendégre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Debrecenben pénzbírsággal sújtják a köpködőket. Rossz szokása a pipás embernek, hogy minden szippantás után sercint egyet, úgy oldalvást, a földre. Ezzel a rossz szokással most már Debrecenben alighanem fel kell hagyni, mert a sercintés — pénzbe kerül. Az államrendőrség rendeletileg tiltotta el az az utcán való köpködést és súlyos bírsággal sújta a tilalom megszegőit. A rendelet okos, mert a tüdővész elleni védekezés szülte, a debreceni pipás emberek azonban értelmeden feltortyantak a tilalom miatt. Már most vagy fizetnek, vagy nem sercintenek.

Szobrot állítottak egy disznónak. A krónikák nem igen tudnak arról, hogy valaha valahol disznónak szobrot állítottak volna. Most aztán föl kell jegyezni, hogy Lüneberg városa szobrot öntet egy disznó tiszteletére. A lünebergieknek megvan az okuk arra, hogy a város egyik disznáját ebben a nagy kitüntetésben részesítsék. A szóbanforgó disznó ugyanis a város határában turkált és ezzel a szakmabeli foglalkozásával nagy kincshez juttatta szülővárosát: napfényre hozott egy gazdag sótelepet. Lüneberg a fölfedezett sóra virágzó bányát rendezett be és hálaképpen a szerencsehozó disznó emléket szoborba önteti.

Óriási tüzvész Husi városában. Moldva keleti részében, a Pruth folyó mellett fekszik Husi városa. Alapítói a történelem tanúsága szerint magyarok voltak. Ma is sok magyar-név, de már elrománosodott római katolikusok él a kis városban. Erre a kis városra borzalmas csapás zúdult a múlt héten. Két napig tartó tüzvész 180 családot juttatott koldusbotra. A tűz ellen a lakosság jóformán védekezni sem tudott, mert nem volt víz

kézügyben. A tűz abból keletkezett, hogy egy bolgár kertész a háza előtt meggyújtotta a felmosódott szemétdombot.

Megjelent a Bencze: Egységes elemi iskolai tankönyv II—III—IV része. Olvasóink figyelmét ismételtén felhívjuk a Minerva kiadásában megjelent „Egységes elemi iskolai tankönyvek“-re, amelyek az egész tananyagot a legmodernebb pedagógiai elvek szemelgett tartásával dolgozzák fel. Minthogy jól és eredményesen csak jó könyvből lehet tanítani, az iskolák vezetői saját iskolájuk iránti kötelességüket teljesítik, ha a Bencze féle könyvekből fognak tanítani. Bővebb felvilágosításért forduljunk a Minervához, Cluj—Kolozsvár, str. Baron L. Pop 5.

Melyik fába csap a villám leg-sűrűbben? Az alábbi kis közlemény inkább tavasszal és nyáron, a villámok idején volna időszertű, de reméljük, hogy a benne rejlő tanulságot most is megjegyzi magának az olvasó. Általános az a hit, hogy a tölgyfába sokkal többször csap a villám, mint a bükkfába. Ezt megerősítik a statisztikai adatok. Egy külföldi kísérleti állomás megállapítása szerint egy erdőben a villám beleütött 86 tölgybe, 20 lucfenyőbe és 4 erdei fenyőbe, de bükkfát egyszer sem ért, jóllehet az erdőnek kilenczted részét bükk alkotja.

Üzlet az akasztófa tövében. Egy hindut gyilkosság miatt halálra ítélték. Közömbösen várta a kivégzés reggelét, s csupán arra kérte fogház őrét, hogy nyissák ki cellájának ablakát, hogy utoljára láthassa a napot. Reggel azután kivezették az udvarra, ahol egykedvűen szemlélte a hóhér készülődéseit. Majdnem az utolsó pillanatban lélekszakadva egy angol érkezett s felmutatta a fogházigazgatónak a kormányzó írásbeli engedélyét, hogy az elítélttel beszélhessen. Az angol és a hindu félrevonultak, s néhány percig halkan tárgyallak, majd az elítéltt visszatért az akasztófához. A bírő felolvasta a halálos ítéletet és szokás szerint megkérdezte, hogy van-e még valami mondanivalója. Az elítéltt ekkor az egybegyűlt nézők elé lépett és harány hangon elkiáltotta magát:

— James Brown és Társa cipői legjobbak a világon!
Az elítéltt családja kerek 500 fontot 500 ezer lejt kapott ezért a furcsa reklámért.

MŰVELŐDÉSI MOZSALMAR.

A csiki orgona hangverseny jelentősége. Aki ismeri és benne él a falusi orgonák legtöbbszörének kinos és áhítatból kihangoló környezetében, az lelki örömmel vehet egy olyan lélekemelő és léleknesesito mozgalmat mint a milyent a csik-megyei kántortanítók végeztek Csik-szenttamason jul. 25-én. Ezt a fontos megmozdulást nem szabad elhallgatnunk; buzdító és lelkesítő bizalmat kell küldjünk itt a nyilvános-előtt a csiki kántoroknak és lelkes vezetőjüknek azért, hogy ez a mozgalom félbe ne maradjon, hanem terjedjen tovább minden vallásos érzésű vidéken és egyházközségben. Miért van szükség erre? Elismeri tény, hogy minden zeneszer között a szép és áhítatot keltő orgonának van a legnagyobb hatása. Midőn a gyarló földi ember lelkének táplálásaért a templomba belép és az orgona szép és áhítatot keltő hangját meghallja, mintha egy más világba emelkednék fel, olyan hatással van. Az is tény, hogy a szép egyházi zenének, éneknek nincs és nem lehet vallása. Mindenik Isten felé emeli a szívét. A rom. kath. szép egyházi éneket éppen olyan érzéssel hallgatom meg, mint a református vagy unitárius szép énekeket. Ezen tények megállapítása után szomoruan kell kimondanunk azt a tényt is, hogy a mi erdélyi népünk nem tudja még mindig elég áldozatos szívvel értékelni a szép orgonát és a szép éneket. Szörnyűséges rossz hangu orgonákat lehet hallani az egyes faluk templomaiban. S ha ezek kijavítását vagy újjal való kicserélését szóba hozzák a nép előtt, azzal halogalják, hogy az az orgona még szól, az jó, annak még olyan erős és éles hangja van, hogy a templom falai is rezgedeznek. Így és ehhez hasonló kifogások mellett nem veszik észre nincs kifejlődött érzékük hozzá, hogy az orgonánál nem az a lényeges, hogy úgy és olyan élesen fűlsik, időn szóljon mint a fuvós rezendó banda a táncban, hanem szép, finom, lágy hangok, változatok mellett. Így szól, beszélgetéssel kevés erőmennyel magyarázhatjuk, itt is példát tanít. Ezért tartom én nagy jelentőségűnek a csiki kántorok mozmozdulását. Bemutatni falusi hivatásunk, milyen a szép orgona. Először elhívni, összegyűjteni a szomszéd falvak népét 1—1 ilyen áhítatos hangversenyre. Én tapasztalva mondom, hogy a szép és ne-

íránt fogékony és e mellett a dalt, egyházi éneket kedvelő népünkre jótékony hatással van egy ilyen ünnepen való megjelenés. Legyen ott csak 10 értelmes vezető ember, a kinek szívét megfogja a szép orgona és ének hangja, ez a 10 otthon 20-30 embert nyer meg s egy-két év alatt összegyűl az új orgona ára. Haladjanak tovább csiki kántor testvéreink a megkezdett példaadó uton, csatlakozzanak hozzájuk, kövessék példájukat Háromszék, Maros, Udvarhely megyék kántorai és ezzel egy olyan kulturmozgalomnak vetik meg alapját, melyre biztos jövőnket építhetjük. Isten áldása legyen ez áldott munkán. Hom. Szentpál. *Ürmöst József* unitárius lelkész.

Gyergyókilyénfalva községének meghatóan szép ünnepe volt szeptember 5-én. Ez nap szentelték meg újonnan beszerzett szép nagy harangját és átalakított — művésziesen kifestett templomát. A közbirtokosság majdnem másfél millió lejjel, Lőrincz Sándor esperes-plebános buzgó közreműködésével templomát teljesen kijavította, új oldalhajóval megnagyobbította, díszes vasráccsal bekerítette s most a nagy áldozattal teljesített munkának hála ünnepét háromnapos missióval Dr. Péter Antal apát-főesperes ur készítette elő. A szentelést Dr. Péter Antal brassói és Szabó György gyergyói főesperes apát urak fényes papi segédlettel végezték, míg a nap nagyságát, jelentőségét Gáspár János gyergyóújfalui plebános szép beszéddel méltatta. Hálás elismerés a nagylelkű birtokos közönségnek, aki megelőzőleg az iskolát is átalakította új padokkal ellátta, a fáradságot nem ismerő Lőrincz Sándor esperes-plebánosnak és mindazoknak, a kik e nagynapot Kilyénfalva községének szereztek.

Szini előadás Haranglábban. Harangláb és vidéke tanuló ifjúsága 1926 aug. 15-én a harangláb ref. iskola berendezése javára táncvigalommal egybekötött szini előadást rendezett. Ez alkalommal előadásra került „Az új rokon” c. vígjáték. Szereplők voltak: Szinte Janka, Sándor Juci, Sándor Jolán, Filep Tilda, Benedekfy Pirike, Nagy Elza, Fülöp Irmuska, Weiszbürg Jucika, Gecse Ibolya, Gecse Böske, Nagy Irma, Filep Bandi, Pethő Misi, Mezey Miki, Weiszbürg Jenő, Gálfalvi Sanyi, Gecse Jancsi.

A különben nehéz darabot nagyszerű sikerrel adták elő annyira, hogy az igen nagy url közönség egyhangú véleménye szerint minden

várakozást felülmúlt. E nem várt erkölcsi sikerért és 4600 lei anyagi eredményért a köszönet és hála özv. Weér Györgynét illeti, aki a a színdarab beállításának fáradszt munkáját, a játszóok alakítását, a rendezéssel járó áldozatokat vállalta. Segítségé volt a tanításnál Sándor Gergely lelkész ur, akinek ezuton is köszönetet mondunk. A színelőadást Laurentzy Miklósné művészi gyönyörű énekszólója követte. Köszönet és hála illesse Felszeghy László és Weiszbürg Jakab urakat is, akik a rendezést végezték, ugyszintén a szereplők mindenikét, akik kedves műélvezetet nyújtottak.

MEZŐGAZDASÁG.

Egy nagy érték romlása.

A birtokos osztályt adózás szempontjából legközelebről érdekli a földadókataszter, melyet a volt magyar állam annak idején évtizedek hosszú munkájával és nagy költséggel készített el.

Amint tudjuk, a földadókataszter a földrészek községenkint, dülönkint való ama feljegyzéseit tartalmazza, melyek a birtokos megnevezése mellett a földrész tiszta jövedelmének megállapítására szükségesek.

A földkataszter fontosságától minden falusi földműves ember át van haiva, aki az egyéni kataszteri birtokivébe bejegyzett adatokat szentírásnak tartja s ezért görcsösen ragaszkodik minden egyes földrészlethez, mely abba felvéve van, mert gyerekkora óta hallja és ismeri a kataszter fontosságát. Nem csoda, hogy most, mikor az állam a kataszterért (azért mert a regátban kataszter nincsen) nem akar anyagi áldozatot hozni, minek következtében az egészen el van hanyagolva: a falusi birtokosság önként küldöttségileg jelenkezik az illetékes hivatalnál és kéri a kataszternek saját költségén való kiigazítását. Az adót ugyanis egyéni kataszteri birtokive u-an fizeti s így legfőbb érdeke, hogy az rendben legyen. Hiszen ha földjét eladni akarja, arra a bankból kölcsönt felvenni akar, a telekkönyvi kivonat mellett a kataszteri birtokivi másolatra van mulhatatlanul szüksége, mert ezzel igazolja földjének művelési ágát, minőségi osztályát és tiszta jövedelmét, illetve adóját.

Az illeték kihasználásánál az érték

megállapításilletőlegsztintén a birtokivébe bejegyzett birtok kiterjedése, minősége, tiszta jövedelme, illetve adója az irányadó.

Ennélfogva rendkívül fontos, hogy ezen földadó kataszteri munkálatokban az időközi változások u. m. telekkönyvi átírások (adás, vétel, ajándékozás, örökösödés satöbbi), továbbá az adótárgyban és a művelési ágban beállott változások mindenkor pontosan nyilvántartassanak és a tényleges állapotnak megfelelőleg lelkiismeretesen keresztül vezetessenek. A kataszteri nyilvántartás pontos vezetése a községi (városi) közegek egyik legfontosabb feladata, mert ettől függ a földadó helyes kivetése, mely pedig majdnem valamennyi közszolgáltatás alapját képezi. *Kataszteri nyilvántartás nélkül igazságos megadóztatás nincsen.*

Ugyanezért a volt magyar állam a földadónyilvántartás pontos vezetésének irányítása és ellenőrzése végett még földadónyilvántartási biztosi állásokat is rendszeresített, kiknek működése alatt a kataszteri nyilvántartás nem is szolgáltatott panaszra okot, mert a földadókataszter mindenkor híu képét mutatta a birtokállapotnak, miből kifolyólag a földadó mindig megfelelt az igazságos megadóztatásnak.

Nem mondhatjuk azonban ugyanezt a mai állapotokról. Ugyanis azért, mert a regátban a kataszteri intézményt nem ismerik, a pénzügyi hatóságok a földadókataszter nyilvántartásának vezetését nem követelik s az ennek irányítására és ellenőrzésére szervezett földadónyilvántartási biztosi állásokat megszüntették és a katasztertel teljesen működésen kívül helyezték.

Ennek következtében manapság semmiféle változás a kataszterben érvényre nem jut, miből folyólag a kataszteri birtokivek mai állapota nem fedik a tényleges birtoklást, illetve nem nyújtják az igazságos megadóztatás alapját.

A földadókataszteri nyilvántartás elhanyagolásának káros hatását leginkább a birtokos osztály érzi, de majd jobban meg fogja érezni maga az állam, mert ha a kataszter megmentésének segítségére nem fog sietni, ezen óriási értéket képviselő kataszteri munkálat rövid időn belül teljesen értéktelenné, hasznavehetelenné válik. Már pedig a későbbi újrakészítés — mert arra minden modern államnak szüksége van! — milliárdokba fog kerülni.

Helgel Lipót.

Reménység az állatkivitel élénkülésére. Egy hírt olvastunk a napilapokban, mely ha valónak bizonyul, remélni lehet, hogy az állatkivitel a közeljövőben fokozódni fog. A szóbanforgó hír szerint Palesztina angol kormányzója fölfüggesztette azt a tilalmat, amely a romániai állatok bevitelét megakadályozta. Palesztinában kevés a szarvasmarha s mind tenyésztési, mind vágási célokra nagy behozatalra kell a szükséges segítenie. Gazdasági körökben azt remélik, hogy a szükséglet nagy részét az aránylag olcsó romániai marhával fogják fedezni.

P I A C.

(*Udvarhely.*) Az egész nyáron igen kevés megszakítással tartó esős idő nem ártott annyit a terményeknek, mint amennyire gondoltuk. A tengeri termésnél lehet némi csatlakozás, mert a meleg hiányában azok érése visszamaradt. A szalmás termények cséplési eredménye elég jó, sőt helyenként holdankint a 10 mázsás eredmény sem ritkaság, ami nálunk kitűnő eredménynek nevezhető. Az esős időjárás a szemnek aránylag keveset ártott. — A burgonya, főleg a nedvesebb, illetve kötöttebb talajban rohad. — A paradicsom betegség a folyó évben a termést csaknem teljesen megsemmisítette. — A gyümölcs fejlődésben visszamaradt, pezsétes, így kevés értékű. A szilvatermésnek azonban az időjárás keveset ártott, néhol igen nagy termés mutatkozik, legfőleg a cukortartalom kevesebb. — Az őszi vetés már szórványosan megkezdődött s hogy még általános vetés még nincs, az az elkésett mezei munkának tudható be. — A lóhere termés kielégítőnek mutatkozik, kaszálásuk még nem kezdődött meg s így természetesen arról még beszélni sem lehet. — *Gabona árak:* Buza 800—850, rozs 550—600, árpa 600—620, zab 500—520, tengeri 600—650, burgonya 170—200 lei mázsánként. — *Takaromány:* I. minőségű laza állapotban 90—110 lei, szalma takarmánynak 40—50 lei, alomnak 30—40 lei. — *Állat árak:* Borjas tehen darabja minőség szerint 10—22.000 lei, 1—2 éves borjak darabja 4000—10.000 lei, tulkok párja 20—28.000 lei, igás ökör 20—35.000 lei, igás ökör 20—35.000 lei, exporti ökör 45—65.000 lei, igás ló 10—24.000, kocsiba való ló 20—40.000 lei, helyi fogyasztásra vágómarha 18—20 lei kilónként.

Választott malac 300—320, süldő 1000—1500, nagy sertés 2—3000 lei, hizott sertés kilója 37—40 lei.

IPARI ROVAT.

A nagygyűlés előtt. Az Ipartestületek Szövetsége lázasan készül a szeptember 26-ra kitűzött nagygyűlésre. Nemcsak azok az Ipartestületek kaptak meghívót, amelyek tagjai a Szövetségnek, hanem a többiek is. A Szövetség vezetősége tehát nem zárkózik el a bírálat és kedvezményezés szabad folyásától. A cél az, hogy minél szélesebb körök foglalkozzanak az iparos osztály égető életkérdéseivel. Örvendetes jel, hogy a bánáti sváb iparosok szövetsége: az Eisenring is képviselteni fogja magát a közgyűlésen. Remélni lehet, hogy a nagyváradi összefogás lényeges könnyítéseket fog hozni az iparosság sorsába.

Egy fontos indítvány. A múltban a hadvezetőség szükségleteinek egy nagy részét kisiparosoknál rendelte meg. A hadseregszállításoknak ez a rendszere nagyon jótékony hatással volt a kisipar fejlődésére. A nagyváradi gyűlésen Balázs Lajos ipartársulati jegyző fogja ezt a kérdést ismertetni s egyúttal indítványt tenni, hogy a hadsereg-szállítások elnyerése végett a Szövetség sürgős lépéseket tegyen.

Szállítási kedvezményt kér a kisipar. A közlekedési minisztériumban közelebről megjelent a kisiparosok küldöttsége és kérte, hogy a kisipar elsőrendű nyersanyagai részére 75 százalékos vasúli kedvezményt adjon a kormány. A kisiparosok kérését a kormány tanulmány tárgyává teszi.

Az adóprés megfojtja a kisiparosokat. A pénzügyminiszter arra utasította közegeit, hogy az adókat kimeleillenül hajtsák be. Erre a biztatásra a pénzügyigazgatóságok a legkíméletlenebb eszközökkel fordultak a hátralékosok ellen. Kolozsváron már az iparosok szerszámaikat is lefoglalják, ami pedig teljesen ellenkezik a törvénnyel. Bármily nehéz is a gazdasági helyzet, nincs más mód a zaklatástól való szabadulásra, mint kifizetni a hátralékokat.

Kiállítás Székelyudvarhelyen. A székelyudvarhelyi összes ipartársulatok és a Kereskedő Társulat, Udvarhely városa szellemi vezetőinek támogatásával egy nagy ipari, iparművészeti- és házipari kiállítást

és kereskedelmi mintavásárt rendeztek, amely 1926. szeptember 12-től 19-ig folyt le Székelyudvarhelyen. Ugyanezen időben az Udvarhelymegyei Gazdasági Egylet egy a mezőgazdaság minden ágazatát felölelő, államilag támogatott mezőgazdasági és állatiállatkiállítás mutatótt be a nagyszámu látogatóknak.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. szept. 18-án.

1 dollár	— —	= 190—191 —
1 font sterling		= 935—942
1 svájci frank		= 36.90—37.20
1 francia frank		= 5.40—5.50
1 arany márka		= 45.30—45.46
1 lira	— —	= 6.90—7.—
1 cseh korona		= 5.68—5.72
1 dinár	— —	= 3.40—3.45
1 osztr. shilling		= 26.80—27.—
		365—370 magyar kor. = 1

„Transsylvania“ Bank r.-t.

azelőtt

Gyulafehérvári Takarékpénztár r. t.

Alapítatott: 1872. évben.

Fiókintézetel:

Kézdivásárhely
Csikszerecs
Ditró
Torda

Elfogad betéteket, leszámított váltókat és bárhova teljesít utalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselőte:

A Gazdák Általános Biztosító r. t. nak

Affiliált Intézetete:

Parajdi Közgazdasági Bank, Parajdi.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7 sz.

Alapító kéje: 25.000.000
Tartalékok: cca 24.200.000

Fiókjai: Buzán, Bicsoszentmihályban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetel: Gyulafehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Aranytárol a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámított utalásokat teljesít. — Alkalmazkodik bankszere feladat előnyösen végzi. — Bata bankot! — Encadályozott devizahely!

MULATTATÓ

Emlékek.

A hosszú prédikáció.

Igaz lelkipásztor, derék ember volt Bócz István, Ótorda református papja a XVIII. században. És messze földön híres az ékesen szólásáról. De néha igen röviden, máskor meg igen hosszasan beszélt.

Meghalt egyszer egy Kis István nevezetű tordai polgár, aki világeletemben soha sem járt templomba. Tiszteletes Bócz István uramnak kellett őt elbucsuztatni. A jó pap felállt a szószékre s csak ennyit mondott: „Szerelmes hallgatóim, tőlem azt kívánják, hogy én e felett az ember felett prédikációt mondjak és dicsérjem őt. De én őt nem ismerem, mert soha nem jött a templomba, most is mások hozták őt ide. Ám dicsérik őt az ő szomszédai és kapufelei. A fa ahová dől, ott marad. Amen“

És leszállt a szószékből.

Másképp történt, mikor meghalt egy Halász nevezetű verescsákós huszárkapitány. Az ótordai templomba vitték bucsuztatni. Kemény hideg volt. A huszárság parádében állt a szabadban. Oly hideg volt, hogy az asszonyoknak melegített téglát kellett vinni magukkal a templomba. Bócz István papolni kezdett, hozzáfogott a néhai kapitány dicséréséhez.

De nagyon hosszasan volt a prédikáció. A legénység a rendkívüli hidegben szinte megfagyott, nem tűrheték tovább, beküldtek két katonát, azok megálltak a templom közepén s rákiáltottak a beszélő papra:

— Tiszteletes uram rövidítse a prédikációt.

De a pap felhevülésében csak tovább folytatta. Nemsokára az őrmester ment be a templomba, katonásan a szószék elébe állt, fennszóval, huszárosan etereimtétézte magát s odakiáltott:

— Tiszteletes uram, rövidítse a prédikációt, mert a legénység nem állhatja künn a hideget.

A pap erre sem szűnt meg. Ekkor aztán beparancsoltak hat legényt, akik felkapták a templom közepéről a koporsót s papot, népet, mindent otthagynva úgy elvitték a temetőbe, hogy senki sem érte őket utól.

József főherceg és a szüzdohány.

1880 körül József főherceg, a palatinus a Hortobágyon járt. Tüzesvérű négy paripa a kocsija előtt, jóképű, módos alföldi gazda a kocsis helyén. Nagy becsület érte, ő fogható be a magyar főhercegnek.

Csak egy baja van; erős pipás s hogyan állja ki a hosszú uton a koplalást? Nem is állotta; mikor már igen csiklandott a szája a pipa után, hátrafordult nagy alázattal a kegyes szívű urhoz, s megköveti szépen, ahogy ilyen nagy embert illik, hogy engedje meg, hadd gyújtson rá.

Megengedték neki, már hogyne engedték volna; hiszen olyan alázatos volt a kérése, meg olyan jóképtű ember is volt.

Mikor aztán rágyújtott, még a lovak is vidámabban mentek. Hát még a gazdájuk! Mintha esztendők óta nem szivta volna, olyan jóízűen eregette a bodor füstöt. De nem is volt ám az valami közönséges dohány. Szagolgatta is a főherceg a rendkívül zamatos illatot s egyszerre csak megkérdi a gazdát:

Ugyan édes barátom, mitéle dohányt szí magam?

A jó ember körültekint, előttük senki, messze mögöttük a többi ur. De azért az óvatosság nem árt; tenyerét a szája elé tartja, hogy a lebbenő szél szavát el ne kapja s lassu, fojtott hangon odasugja a főhercegnek:

Mese három asszonyról.

Három asszony, három szegény kis lélek
(hátuk mögött immár a földi élet)
bátyut oldoz és híven beszámol
az Urtól kapott talentumáról;

Én — mond az első — királynő voltam
s királynők közt is első a sorban.

Békében jó, bölcs — a hadban erős:
harminc csatámról zenghet a regős.

Rettegte hírem Kelet és Nyugat
s ezt a tündöklő dicsteljes utat,
zászlómon Fiad nevével tettem.

Most, hogy koronám lábadoz hullott,
hő sáfárod im, remegve várom:
hogy Te a Király minden királyon
ítélj felettem!

Én — ugymond a más — farkomban hordtam
a talentumot. Művésznő voltam.

Dalom buzdított, gyújtott, vigasztalt.

Lábamhoz hordtak egy virág-kazalf.

Lábamnál feküdt ő és új világ,

mindenem volt mit szemem szám kívánt.

De meg nem ejtett a pompa s a fény —

Palotában is maradtam szerény

jámbor szolgálód, ki ha szívet tört,

utána mindjárt könnyeket törölt

s mosolyt hintett a síró szemekre.

És ő, Uram most remegve várom

hogy Te, az örök, igaz Biráló

ítélj felettem!

És Te lányom? S az Úr szelid hangja
a harmadikat kérdi, vallatja.

Ó, nincs mögötte tündöklő pálya:

babér-erdő, meg királyi pálca.

Útja golgotás... szíven mély sebek...

Hisz talentuma volt a — szeretet!

Fejére mégis glória borul,

amint számot ad néhány halk szóban:

Én, Uram... én... ő, bocsáss meg nekem!

én — Anya voltam...

L. ADY MARISKA.

— Pszt! Szüz dohány!
 A főherceg hasonló halkan:
 — Kínáljon meg belőle!
 — Tessék! — s nagy titokban odanyújtja a főhercegnek a dohányzacskót. Most már aztán ketten eregették a zamatos szüzdohány füstjét.

Az ut végén a főherceg lezár s megköszöni a gazda szíveségét s mivel a derék ember megtetszett neki, megkérde tőle:

— Van-e, barátom, valami kívánsága?

Van ám kérem.

— Mondja csak bátran, ne féljen semmit!

— Hát, kérem alássan, ha elmegy Bécsbe, meg ne mondja a sógorának, a császárnak, hogy mit kapott tőlem!

Részeg vagyok!

Blaskovics, a híres erki pap sokat forgott báró Orczy József őrsi kastélyában. Az ott mulató urak egyszer évödni kezdtek vele, hogy hevenyén prédikálni nem tud, hogy beszédeit innen-onnan böngészgeti össze. Blaskovics ebben az egy dologban nem

értett tréfát és fogadást ajánlott, hogy senki sem tud neki olyan képtelen és nevetséges témát adni, melyről ő tüstént ne mondana a szent helyhez illő prédikációt.

A vitába beleavatkozott a házigazda, báró Orczy József is, ki Blaskovics pártjára kelvén, a maga részéről 50 aranyat ajánlott fel fogadási tételül. Elhatározták, hogy a pap a feladott jelmondatot a szószéken fogja találni lepecsételt levélben; ott bontja ki, ott olvassa fel és legott prédikációt mond róla.

Vasárnap az egész uril nép a templomba tódult. Az erki pap megjelenik a szószéken, elmondja a napi evangéliumot, aztán felbontja a levelet s kikiáltja, mi van benne:

— Részeg vagyok!

Ennek utána pedig rögtön kezeies méltósággal kezdi beszédét:

— Kedves keresztyén hívem! Részeg vagyok, de nem a bortól, hanem az én édes megváltóm és üdvözítőm, a Jézus Krisztus iránt való szeretetemtől...

S ebből kiindulva olyan prédikációt penderített, hogy az egész uril társaságnak elállott bele a szemézája. Az ötven arany persze az övé lett.

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamilyen fontos ügyről ebben a rovatban óhajtanak felvilágosítást kapni, tudakozó-dó-költség fejében levelelköz mellékeljenek 10 L-t. Leveleket ugyanis bélyeges válasborítókkal el látva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Len.)

H. L. Lupény. Kisebb mennyiségű tojás eltartására legalkalmasabb a vízűveg oldat. A vízűveg lehet kétféle. Káliumvizűveg (kálium metaszilikat), vagy nátronvizűveg (nátrium metaszilikat). Az eltartás úgy történik, hogy 95-rész tiszta kivitelt felforraltunk és 5-rész vízűveggel jól elkeverjük s ha a keverék jól kihült, akkor a tojásokat belerakjuk. Meg kell figyelni, hogy a tojások usznak-e a folyadékban, vagy elmerülnek. Azokat, amelyek az oldatban usznak, nem szabad konzerválásra felhasználni. Prall szerint a kereskedésekben kapható, mintegy 10 százalékos vízűveg oldatból 1 liter 10 liter forrált vízűveggel keverve elegendő. Beck a következő eljárást ajánlja: 1 kg. égetett meszet 20 liter vízben jól megkeverve, állni hagyunk, míg leülepszik és fölötté tiszta meszviből 12 litert megmelegítve 1 kg. nátron vízűveggel összekeverünk és mlután lehült a tartányokba rakott tojásokat vele leöntjük, hogy néhány centiméterrel magasabban álljon fölöttük a folyadék. Az edényeket azután erős papirossal lekötjük és agyatól mentes helyiségben elhelyezzük. A vízűveg oldat kocsonyaszerű lesz s ha ezen repedések mutatkoznak, friss folyadékokat kell utána önteni. A vízűveg húzamosabb eltartás elleni a tojásba hatolva enyhe, lugos izt kölcsönöz a tartalmának, ezért előbb keserűsítő-oldatba mártjuk a tojásokat s csak azután kerülnek a vízűveg oldatba. Hogyha a vízűveg jó volt s a tojások frissek és a kezelés általában gondos volt, akkor egy év múlva is a legkülönbözőbb konyhai célokra használhatók fel az így eltett tojások.

Petroleumos üveg mosása. A palackot, amelyben petroleum volt, megtöltik szappanoldattal, vagy jó erős luggal. A színültig megtöltött palackot beállítják egy vízzel telt vasedénybe, melynek fenekén négy-öt centiméter magas hamurtegg van. Ezt az edényt a tűzre teszik és felforrni hagyják a vizet. Ezután lassan hűlni engedik a vizet s amikor kihült, kiöntik a palackból a szappanos vizet, illetve a lugot. A palackot most megtöltik tiszta hideg vízzel, két óráig így hagyják állni, ekkor a vizet kiöntik s újból annyi friss vizet öntenek bele hogy kifolyjon. A második kiöblítés után a palack teljesen megtisztul.

Hogyan ismerjük meg a hamisított mézet? Ha a mézet vízzel keverték akkor az könnyen folyó. Ha az ilyen mézbe mártott kanalat gyorsan forgatjuk vízszintesen a nyele körül, a méz kifolyik belőle. A sűrű, valódi méz azonban nem folyik ki, hanem rácsarodik a kanálra.

Ha azt gondoljuk, hogy a mézet cukorszörppel hamisították, verjük fel jól egy evőkanál ilyen mézet két evőkanál vízmentes kénéterrel, aztán öntsük le az étert egy kis bögrébe. Az éter elpárolog és a bögre fenekén visszamaradó üledéket öntsük le egyetlen gramm rezorcinnal és 10 gramm koncentrált sósavoldattal (egy cseppel). Ha a méz tiszta volt, ez az üledék sárgásbarna, esetleg világosvörös, de ez a szín is eltűnik; ha pedig hamisítva volt, akkor az üledék egy óránál is tovább cseresznyevörös marad. (Vigyáznl kell arra, hogy a rezorcinnoldat csak 7-10 napig használható). Másik mód: 2-3 deka mézet hígítsunk fel és adjunk hozzá néhány csepp 10 százalékos cser savat, ha a méz hamisított volt, a folyadék tiszta marad.

Ha tandcskérő levelére sokáig nem kap választ, szíveskedjék kérdését — most már 10 L nélkül — másodsor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiad-hassuk, miután az első nem adott választ.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Figyelem!

1927. évi gyönyörű könyvnap-tárunkat és külön falinaptárunkat teljesen díjtalanul november folyamán csak azok az előfizetőink kapják meg, akik addig előfizetésüket 1926. dec. 31-ig bezárólag egészen rendezték.

N. K. Magyarózd, B. M. és K. J. Gyergyóujfalu, M. K. Comanesti, K. J. Lunca Motnesti (Regat), N. Gy. Gyergyószentmiklós, B. J. Pankota, An. T. Botoșani, H. M. Kolozsvár, L. M., K. J., P. S. és Gy. J. Petrozsény, V. F. Temesvár, Z. J. Lugos, Fr. H. Zsombolya.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, halánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

D. J. Homoródszentmárton, 1926. XII. 31-ig még 60 L-t kérünk. — L. F. Kis-doba, F. év végéig még 110 L-t kérünk, cím javítva üdvözlöt. — J. Gy. Gyéres. Címére 2 példány ment, miért nem. — P. M. Sófalya. A 120 L. könyvelve. — B. J. Bethlenháza. Ezt írja nekünk: „Remélem legközelebb ísmét új előfizetővel fogom megtisztelni és kívánom, hogy egyetlen olvasója e kedves kis lapnak ne maradjon el, hanem inkább mindig előre legyen az előfizetésével...“ Derék teles testvérünk e sorokért szeretettel öleljük meg, s szívből kívánjuk mi is, amit ő. A 370 L. könyvelve. — K. M. Mezőterem. Lapja értelmében mindent készségesen elintéztünk, bármikor is megtesszük, köszönet és őszinte üdvözlöt. — F. B. Nagyenyed. Aki meg akar — mehet, készséggel örülünk. — Csíki testvérünk. Jólzli sorait a „maroshévízi postaszolgálat gyatraságáról“ csak azért nem közöljük le, mert ilyen cikk máshonnan is elég gyakran jön, se szeri — se száma nem

enne akkor a panaszkodásnak. Abban tökéletesen igaza van, hogy a borszéki fürdő hírének az ilyen postaszolgálat rengetegét ért, de reméljük, hogy illetékes körök, akikhez az *ilyesmi elsősorban tartozik*, segíteni fognak. Ismételjük, hogy írása külföldben igazán humoros talentumra vallott. Üdvözlét. — E. A. Erdőhegy. A 180 L. könyvelve. — T. B. Domahida. Minden levele értelmében rendezve, szolgálatalért elismerő köszönet, továbbra is kérjük. — Postahivatal-Ujszentes. Pótoltuk, hálás köszönet ur elözékenységeért.

A „Magyar Nép“-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást keresők részére 20 szög 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Köszönet nyilvánítás.
Mindazon rokonoknak, jó barátoknak és ismerősöknek, akik felejthetetlen emlékü Deák Miklos székelyszentiványi unitárius lelkész végtelenségételenél megjelentek, valamint fájdalommat részvétnyilvánításokkal is enyhíteni igyekeztek, ezúton tejezem ki hálás köszönetemet.
özv. Deák Miklósné.

Uri család Kolozsváron elfogad teljes elátásba 2 flu- esetleg leánygyermeket (15 éves korig.) Ugyanott hegedű- és privát-tanítványt is elvállalnak. Cim: „Uri család“ jelgére a lap kladóhivatalában.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvar, Str. Pata 87. szám

Eladó egy új és egy használt gyapjú-éplő hinta. Boér Árpádné Cluj, Str. Bucuresti (Apafl-u.) 4.

Közbirtohoságok figyelmébe. Az új jegelőszabályrendelet magyar fordítása 40 leletre kapható a Részvénynyomdánál Odorhelu—Székelyudvarhely.

Pályázat. A lövétel öt tanerős róm kath iskolához segédkantort-tanítóll állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalom: I. a tanítóll javadalomban be nem számított 7000 lef készénz; 2 1/2 □ kemény tűzifa; kb. 3000 lef stóla II tanítóll fizetés, 2 1/2 □ öl kemény tűzifa és a püspöki rendeletekben előlrit fizetés, lakás gazdasági épületekkel.

Kötelessége: az egészen osztott iskolában a kijelölt osztályok vezetése, kantori leendőokban, segédkezés a kántornak a plebános utasítása szerint.

Pályázati hirtaridő október 10. Kántori leendőket végezni tudó tanítók okmányalkat közbeeső vasárnapokon tartandó próvák alkalmával magukkal hozhatják, vagy postán beküldhetik. — Lueta—Lövéte, 1926. szept. 14. Iskolaszék.

Örökbe fogadnék egy teljesen árva telormátus, vagy evangélikus vallásu 10—12 éves leánykát. *Csete István villanyosfőnök.* Padna. Jud. Arad megye.

Biszák József

harang- és ércöntődéje
Ghioroc-on (Györök, Arad-megye)

a legjutányosabb árak mellett készlt a legfinomabb anyagból bármely hangu és nagyságu

harangot,

a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel diszltve, ingó rendszerü vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerü állványnyal. — Gyártmányai kiváló-ságát több elismerő levél igazolja.

Érdeklődőknek réezletes leirással és árajánlattal készséggel szolgál.

(Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.)

80 lóerős Stock motoreke

külföld állapotban teljes gyári felszereléssel olcsón eladó, vagy hibás gépekre becserelem. — Munkában megtekinthető. Cim: Szczarek Károly főgépezs, Macea—Mácsa, Jud. Aradmegye.

Minden magyar ember olvassa

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lef, fél évre 460 lef, negyed évre 240 lef. Egyes szám ára 4 lef.

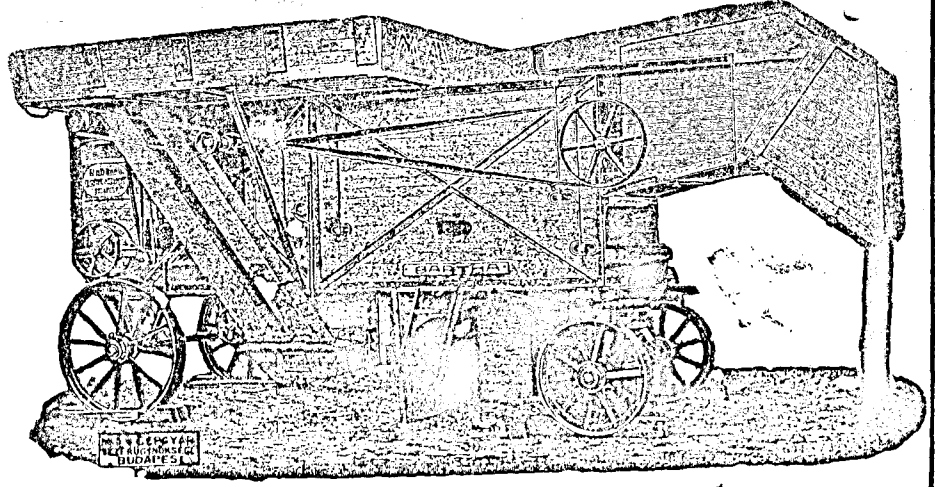
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvar, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

Iskolai könyvek, nyomtatványok, füzetek

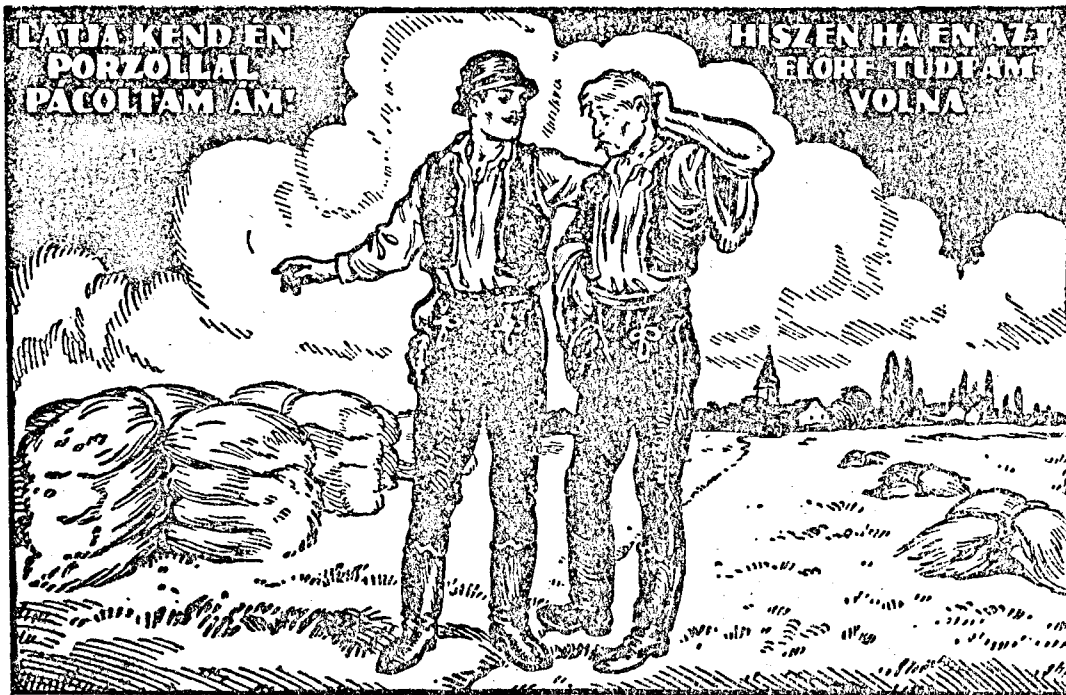
Kaphatók a **„MINERVA“**

Irodalmi Részv.-Társaságnál Cluj—Kolozsvar, Str. Reg. Maria (v. Deák Ferenc-u.) 1.

Megérkeztek a legujabb tipusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat. Rivánatra Fordson traktorral, petrolcum v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom. **BARTHA & RPA D** géposztálya, S.-szentgyörgy-Sfi. Gheorghe.

LÁTJA KENDIEN
PORZOLLAL
PÁCOLTAM ANI

HISZEN HA EN VE
EJRE TUDTAM
VOLNA

PORZOL lal

5—10 perc alatt 1 holdra való buzavetőmagot pácolhatunk

PORZOL lal

pácolás után a magot nem kell szárítgatni

PORZOL lal

pácolt búzából kevesebbet kell vetni

PORZOL lal

pácolt buza gyorsan kel.

PORZOL lal

pácolt buza üszögmentes

PORZOL lal

pácolt vetőmag nagy terméshöbbletet ad!

Egy kat. holdra elegendő 20 deka PORZOL. Minden vetőmagot pácoljunk PORZOLLAL.

Vezérképviselő: Soc. Com. Anonima a

Agricultorilor—Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK
A „MINERVA“
KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŰINTÉZETÉBEN
CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

ELLENZÉK
az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Énnélfogva mint hirdetési organum is nélkülözhetetlen.
ELŐFIZETÉS:
egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Leu.
ELLENZÉK
szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-uca 22. Szentegyház-u. 1.
CLUJ—KOLOZSVÁR.

Aranyosgyéresi Ágyagipar Rt.
Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett horonyolt és hódfarkú tetőcserepét, normál és németmértű fall- és kútfejűjét valamint 1. a különböző méretekben készült alapcsőpelt.
Cég és Iroda Turda-Torda Telefon 107 sz.

Legelőkelőbb kalapszalonna
Lenina
Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii (Főtér.)

Állomásokon is kapható a „MAGYAR NÉP“.
Örömmel hozzuk olvasóink tudomására, hogy a Magyar Nép, Pásztortűz és az Erdélyi Irodalmi Szemle
Hozzáférhető az állomásokon is megvásárolható az állomási lapárusitonál.
Ismerőseink, barátaink, ha utaznak, kérjék és vásárolják lapjainkat.

Holozsvár	Nagyvárad	
Brassó	Szatmár	Arad
Nagyhároly	Nagyszében	
Pishti		

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS
A kiadásért felel: PETRES KÁLMAN
Kiadóhivatali igazgató